

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **J. V.,** zastoupen Mgr. Ludvíkem Novotným, advokátem se sídlem Václavské náměstí 76, Letohrad, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského náměstí 125, Pardubice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích, ze dne 13. 6. 2018, č. j. 52 A 79/2017 - 60,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Městský úřad Letohrad (dále jen „městský úřad“) rozhodnutím ze dne 19. 5. 2017, sp. zn. 6573/2016/MULET/1210, uložil žalobci pokutu 5 000 Kč a povinnost uhradit náhradu nákladů řízení ve výši 1 000 Kč, a to za přestupek proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) tehdy účinného zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Tohoto přestupku se dopustil tím, že dne 23. 9. 2016 úmyslně znemožnil Mgr. Bc. R. B. (dále jen „poškozená“) opravu štítové zdi jejího domu na adrese N. m. 79, L., když v dopoledních hodinách ze střechy svého domu vystrčil dvě lešenářské trubky kolmo k nebi, čímž znemožnil přisunutí klece z jeřábu nad svůj dům a provedení prací na sousedním domě, přestože mu byly plánované práce několikrát oznámeny. Jelikož plánované práce nemohly být provedeny, vznikla podle městského úřadu poškozené škoda 28 712 Kč, s tímto nárokem na náhradu škody však byla poškozená odkázána na soudní řízení. Událost dosvědčilo několik svědků: místní obyvatelé, stavbyvedoucí poškozené M. H., pracovnice městského úřadu a hlídka městské policie. Městský úřad neuvěřil žalobcovu vysvětlení, že trubky vysunul ve snaze najít místo pro televizní anténu.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí městského úřadu odvolání, o kterém rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 8. 2017, č. j. KrÚ 57512/2017, a to tak, že změnil výrok I. rozhodnutí městského úřadu, z nějž vypustil přesnou částku výše způsobené škody, neboť sám městský úřad uvedl, že k prokázání přesné výše škody by byl potřebný znalecký posudek. Ve zbytku žalovaný odvolání zamítl, neboť v postupu městského úřadu neshledal žádné pochybení a o skutkovém ději nebyly žádné pochyby. Žalobcovo jednání hodnotil žalovaný jako hrubý útok na zájem na klidném a spořádaném soužití občanů a ochraně majetku a na zájem státu, aby vlastníci udržovali své nemovitosti v náležitém stavu. Podle žalovaného žalobce narušil stavební práce, svým jednáním provokoval poškozenou a záměrně jí působil nepříjemnosti, ostatně mezi nimi existují dlouhodobé spory. V důsledku žalobcova jednání mohlo dojít i ke zranění dělníků pracujících na plošině jeřábu, pokud by se nerozhodli, že kvůli žalobcem vysunutým trubkám raději nebudou v tom dni plánované práce na domě poškozené vůbec realizovat.

II.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) zamítl výše označeným rozsudkem ze dne 13. 6. 2018. Krajský soud vyšel z toho, že žalobce byl prokazatelně vyrozuměn o tom, že na sousedním domě budou prováděny stavební práce, neboť mu dne 24. 2. 2016 bylo doručeno oznámení od poškozené, dne 22. 8. 2016 sdělení stavebníka a dále bylo den před plánovanou rekonstrukcí vhozeno žalobci do schránky oznámení od stavebníka o tom, že mezi 12. a 19. hodinou a dále následující den dojde k omezení provozu v ulici z důvodu umístění jeřábu. Tvrzení žalobce, že o plánované rekonstrukci nevěděl, proto nemůže být pravdivé. Ze svědeckých výpovědí jasně plyne, že umístěním trubek žalobce sledoval znemožnění prací na domě poškozené, nikoliv umístění antény za účelem zlepšení příjmu televizního signálu. Žalobce navíc zasahujícím městským policistům sdělil, že tyče odstraní, až druhý den přijede z ryb, takže mu muselo být jasné, že stavební práce na domě poškozené nebudou moci být uskutečněny, což ostatně bylo cílem jeho jednání.

[4] Za nepřípadný označil krajský soud žalobcův odkaz na § 1022 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Jelikož stavební práce neměly být prováděny užitím pozemku žalobce, nýbrž pracemi z plošiny zavěšené na jeřábu nad jeho nemovitými věcmi, měl se na danou věc aplikovat § 1023 občanského zákoníku. Ten upravuje strpění užívání prostoru nad pozemkem nebo pod pozemkem, je-li pro to důležitý důvod a děje-li se to takovým způsobem, že vlastník nemůže mít rozumný důvod tomu bránit. O takovou situaci se jednalo i v daném případě, jelikož žalobce nemohl mít žádný rozumný důvod bránit zateplení domu poškozené a provedení jádrové omítky včetně povrchové úpravy na štítové straně domu, kterými by nebylo nijak zasaženo do jeho nemovitých věcí. Navíc poškozené vzniká neošetřeným úžlabím na jejím domě škoda, takže jeho oprava nepochybně představuje údržbu stavby v dobrém stavebním stavu, což je v souladu s veřejným zájmem.

[5] Krajský soud pak zejména připomněl, že v projednávané věci nejde o to, zda měla poškozená zajištěna všechna potřebná povolení ke stavebním úpravám v městské památkové zóně, ale o to, zda žalobce vystrčil ze své střechy lešenářské trubky účelově,

aby těsně před zahájením stavebních prací tyto práce znemožnil. Krajský soud označil za zřejmé, že účelem žalobcova jednání bylo minimálně znesnadnit, spíše však zcela znemožnit provedení zmíněných prací na nemovitých věcech poškozené, čímž ji schválně vyprovokoval, rozzlobil a narušil tím pokojné občanské soužití mezi sousedy.

[6] K žalobním námitkám, které žalobce uvedl až ve vyjádření, předloženém dne 13. 6. 2018 při jednání soudu, krajský soud uvedl, že vzhledem k zásadě koncentrace řízení nebylo již v této době možné žalobu rozšiřovat o další žalobní body.

III.

[7] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[8] Stěžovatel vytkl krajskému soudu, že se vyjadřoval k zateplení domu poškozené, přitom k žádnému zateplení dojít nemělo, což svědčí o tom, do jaké míry se krajský soud seznámil se skutkovými okolnostmi případu. Krajský soud ani předtím správní orgány se nezabývaly okolnostmi, pro které stěžovatel bránil provádění prací nad svým pozemkem. V kasační stížnosti zopakoval důvody, které se týkaly způsobu provádění omítky na štítu, hrozícího odkapávání lepidla, omítky, barvy a penetrace na stěžovatelovu střechu, nutnosti chránit jeho střechu fólií, minulého poškození střechy a obav z dodržování bezpečnosti práce. Stěžovatel poukázal také na vnitřní rozpor v argumentaci krajského soudu, který tvrdil, že je nutno aplikovat § 1023 občanského zákoníku, hned v dalším odstavci však uvedl, že mělo dojít k oplechování stěžovatelovy střechy, aby nezatékalo do stěn obou domů, což si navzájem odporuje. Stěžovatel zpochybnil také skutkový závěr krajského soudu, že stavební práce neměly být prováděny užitím jeho pozemku. O opaku svědčí svědecká výpověď stavbyvedoucího H., v níž uvedl, že měl k dispozici asi 300 náhradních tašek pro případ poškození střechy. Stěžovatel také připomněl, že se městský úřad bezdůvodně zastal poškozené, od které ani nevyžadoval stavební povolení. Navíc již od počátku správního řízení připomínal, že nebyly splněny podmínky bezpečnosti práce. Příčinou neprovedení prací mohlo být navíc i zjištění, že použití jeřábu je naprosto nevhodné, neboť plošina na něm zavěšená se houpe, pobyt na ní je pro dělníky nebezpečný a vážně hrozí poškození stěžovatelovy střechy i štítu poškozené. Pakliže zhotovitel nevypracoval systém bezpečné práce s jeřábem ani s ním nikoho neseznámil, nelze se stěžovateli divit, že nechtěl připustit, aby se podílel na hazardování s životy. Porušení pravidel bezpečné práce je rovněž rozumným důvodem, pro který by vlastník pozemku mohl odmítnout užívání prostoru nad svým pozemkem.

[9] Dále stěžovatel brojil proti posouzení krajského soudu, zda se může zabývat jeho vyjádřením ze dne 13. 6. 2018. Stěžovatel připomněl, že otázku, co je ještě rozvedením již vzneseného žalobního bodu a co už je novým žalobním bodem, je i podle judikatury Nejvyššího správního soudu nutno posuzovat spíše extenzivním výkladem, nikoli restriktivně a přepjatě formalisticky. Proto krajský soud pochybil, když se vůbec nezabýval obsahem tohoto stěžovatelova vyjádření, které bylo výhradně, či alespoň v převážné míře, rozvedením již vznesených žalobních bodů.

[10] Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby byl rozsudek krajského soudu zrušen a věc byla krajskému soudu vrácena k dalšímu řízení.

IV.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel pouze vymýšlí další argumenty, proč měl oprávnění zabránit provedení prací nad svou střechou těsně před jejich započetím, jako je argument uplatněný poprvé až v kasační stížnosti, že by při provádění opravy nutně došlo ke znečištění jeho střechy. Naopak se z jeho argumentace již vytratil původně prezentovaný důvod, že tyče vyvedl ze střechy proto, aby na ně umístil anténu. Žalovaný také upozornil na to, že poškozená zvolila kvůli nemožnosti dohody se stěžovatelem takový způsob opravy svého domu, který do stěžovatelova domu nijak nezasahoval, avšak ani to stěžovatel neakceptoval. Z úřední činnosti je žalovanému známo, že poškozená dnes již raději bydlí na jiné adrese. Žalovaný zdůraznil, že skutkový děj je jasně prokázán, ani stěžovatel jej nezpochybňuje a plyne z něj stěžovatelův úmysl zabránit stavebním pracím, a tím vyprovokovat a rozzlobit poškozenou a narušit občanské soužití. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Stěžovateli byla pokuta uložena podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném do 30. 9. 2016. Podle tohoto ustanovení tehdy účinného zákona o přestupcích platilo, že se přestupku dopustí ten, kdo *„úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním“*.

[15] Stěžovatel již ani v kasační stížnosti nerozporuje ty skutkové okolnosti, které byly relevantní pro posouzení spáchání tohoto přestupku, tak jak je popsaly správní orgány obou stupňů a krajský soud. Podle jejich zjištění byl stěžovatel opakovaně informován, že poškozená, tedy jeho sousedka, plánuje v konkrétní den stavební úpravu štítové střechy svého domu sousedícího s jeho a že při této úpravě bude vedle jejich domů přistaven jeřáb, jehož část se bude pohybovat i nad stěžovatelovou střechou. V reakci na to stěžovatel vytvořil na své střeše otvor a vystrčil z něj dvě lešenářské trubky, které znemožňovaly bezpečný pohyb pracovníků na plošině či v kleci jeřábu nad jeho střechou. V kasační stížnosti už přitom stěžovatel nerozporuje, že tak učinil těsně před příjezdem jeřábu, a opustil i svou původní verzi, že trubky vystrčil kvůli lepšímu umístění televizní antény.

[16] Takto zjištěný a prokázaný stěžovatelův postup je i podle názoru Nejvyššího správního soudu zjevnou „schválností“ ve smyslu § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích.

[17] Stěžovatelova argumentace v kasační stížnosti přitom takto zjištěný skutkový stav nijak nepopírá. Stěžovatel se totiž snaží soud přesvědčit pouze o tom, že se oním vystrčením trubek údajně „bránil“ proti stavebním postupům organizovaným poškozenou. Tím však vysvětluje pouze své pohnutky, které jsou pro posouzení zákonnosti rozhodnutí o stěžovatelově vině irelevantní, jak plyne i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 7 As 106/2017 - 23, podle nějž *„míru nebezpečnosti přestupku pro společnost nemůže snížit samo o sobě tvrzení o tom, že pohnutkou k protiprávnímu jednání byla snaha dostát v budoucnu zákonným povinnostem.“* Pohnutky by byly podle § 12 odst. 1 zákona o přestupcích podstatné leda při určování druhu sankce a její výměry, proti tomu však stěžovatel samostatně nebrojí; namítá pouze, že z jeho strany vůbec nešlo o schválnost ve smyslu § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích. Pro zákonnost rozhodnutí o vině je ovšem podstatné pouze to, že stěžovatel ony trubky ze své střechy vystrčil, že tím chtěl zabránit provedení stavební činnosti a že tak učinil úmyslně.

[18] V reakci na argumenty uvedené v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že na tom, že šlo z jeho strany o schválnost, nemůže nic změnit ani to, zda poškozená postupovala podle § 1022 či podle § 1023 občanského zákoníku, tím méně pak to, zda bylo součástí úprav také zateplování domu, zda se stěžovatel bál odkapávání lepidla, barvy či penetrace, jestli byla na střeše potřebná fólie a kolik náhradních tašek měl připraveno stavbyvedoucí H. Ani právní úvahy v oblasti občanského či stavebního práva, ani údajné stěžovatelovy obavy v oblasti bezpečnosti práce nemohou nic změnit na tom, že svým úmyslným jednáním znemožnil stavební činnost a předem domluvený provoz jeřábu, který byl drahý a vyžadoval zaplacení za zabrání veřejného prostranství. To byla od stěžovatele vůči poškozené skutečně schválnost, která nemá v mezilidských vztazích místa a stěžovatel byl za ni po zásluze potrestán. Stěžovatelova argumentace obsažená v kasační stížnosti se přitom týká pouze soukromoprávních a veřejnoprávních povinností oznamovatelky, na protiprávnosti jeho vlastního chování však nemůže nic změnit.

[19] Stejně irelevantní tvrzení uplatňoval stěžovatel i v podání ze dne 13. 6. 2018 (tedy ze dne, kdy proběhlo ústní jednání a zároveň byl vydán rozsudek krajského soudu), které označil jako „Vyjádření žalobce“. V něm brojil proti vyčíslení údajné škody (konkrétně proti zahrnutí plechu, tašek, PVC lišty s perlinkou a dalšího stavebního materiálu), které ovšem žalovaný z rozhodnutí výslovně vypustil a rozhodnutí městského úřadu v tomto ohledu změnil. Dále popsal, že s prováděním stavby nesouhlasil, jak byl informován o provádění stavby a jak měla poškozená podle něj správně postupovat. Na konci svého vyjádření označil jednu větu napadeného rozhodnutí žalovaného za absurdní. K takto formulovanému vyjádření Nejvyšší správní soud podotýká, že nemohlo nijak zpochybnit zákonnost rozhodnutí žalovaného. Za situace, kdy stěžovatel toto vyjádření předložil krajskému soudu až po uplynutí lhůty pro rozšiřování žaloby o další žalobní body podle § 71 odst. 2 s. ř. s., byl přiléhavý poukaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2013, č. j. 7 As 10/2013 - 30, podle nějž upřesnění žalobních bodů po lhůtě pro podání žaloby *„mimo jiné také znamená, že samo o sobě nemohlo do věci přinášet nic zásadně nového ve smyslu dalších důvodů pro zrušení napadeného rozhodnutí (v opačném případě by totiž byl naopak na místě závěr, že se jedná o rozšíření o další žalobní bod).“* Krajský soud tedy správně pouze konstatoval, že pokud by toto vyjádření přinášelo nový žalobní bod, nemohl by se jím již zabývat, pokud přináší naopak pouze rozpracování žalobních bodů obsažených již ve stěžovatelově včasné žalobě, pak se s těmito žalobními

argumenty ve svém rozsudku vypořádal. Stěžovatel přitom nepoukazuje na žádný konkrétní argument, který by byl v tomto vyjádření obsažen a který bylo možno pokládat za rozšíření žalobních bodů obsažených již v žalobě, a přitom by se s ním krajský soud nevypořádal. Ani tato kasační námitka tedy není důvodná.

[20] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine*).

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu